

แบบตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สำนักงานศึกษาธิการภาค 17

2. นโยบาย : การลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

2.6 : ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

1) การวิเคราะห์บริบทของพื้นที่ตามนโยบาย

การดำเนินงานโดยสรุปในภาพรวมเขตตรวจราชการที่ 17 พบว่า หน่วยงานทางการศึกษาดำเนินการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพ และสนับสนุนการจัดอบรมอาชีพเสริมในชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ศูนย์ฝึกวิชาชีพ นำไปสู่การจัดทำหลักสูตรเสริมอาชีพต่าง ๆ เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ เพิ่มสมรรถนะ และทักษะต่าง ๆ ซึ่งได้นำนโยบาย “รายได้ระหว่างเรียน จบแล้ว มีงานทำ (Learn to Earn)” ส่งต่อไปยังสถานศึกษาในสังกัดให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาออกแบบหลักสูตร/โครงการ/กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาด้านทักษะอาชีพตามความต้องการของผู้เรียน และตามความเหมาะสมของบริบทพื้นที่และชุมชน รวมถึงสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดจัดกิจกรรมเปิดโลกวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะวิชาชีพ วิชาการที่สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษาที่นักเรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง เตรียมความพร้อมเข้าสู่การรับรองสมรรถนะและได้รับคุณวุฒิวิชาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ พร้อมทั้งสร้างช่องทางอาชีพในรูปแบบหลากหลายให้ครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้งสถานศึกษามีการขับเคลื่อน ศูนย์จำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ออนไลน์ กศน. OCCC อย่างเป็นรูปธรรม

2) เป้าหมาย ขอบเขตในการดำเนินการ

เชิงปริมาณ

(2.1) จังหวัดตาก ร้อยละ 80 ของหน่วยงานทางการศึกษา ในพื้นที่จังหวัดตาก ขับเคลื่อนโครงการตามนโยบายมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) ให้แก่สถานศึกษาในสังกัด ตามบริบทของพื้นที่

(2.2) จังหวัดอุดรธานี

- นักเรียนร้อยละ 80 ของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ได้เรียนรู้และปฏิบัติจริงตามความถนัดของผู้เรียน สามารถปรับระดับวุฒิการศึกษา
- นักเรียนร้อยละ 80 ของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี เข้าอบรมโครงการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพต่างๆ
- ผู้เรียนร้อยละ 80 ของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ได้เรียนรู้ และได้ศึกษาต่อตามความต้องการและความถนัดของตนเอง
- ผู้เรียนร้อยละ 80 ของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ได้เรียนรู้ และได้ปฏิบัติจริงสามารถนำความรู้มาใช้กับชีวิตประจำวัน เสริมรายได้ให้กับผู้เรียน

เชิงคุณภาพ

หน่วยงานทางการศึกษาดำเนินการขับเคลื่อนโครงการตามนโยบายมีรายได้ระหว่างเรียนจบแล้ว มีงานทำ (Learn to Earn) ให้แก่สถานศึกษาในสังกัด ตามบริบทของพื้นที่ เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้ยกระดับคุณภาพชีวิต และมีรายได้ และคุณวุฒิที่สูงขึ้น

3) การดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

3.1) แนวทางการดำเนินการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพ การเชื่อมโยงหลักสูตร อาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่างๆ เพื่อเป็นการ Reskill , Up skill

การดำเนินงานโดยสรุปในภาพรวมของหน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 17 มีแนวทางการดำเนินการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพ การเชื่อมโยงหลักสูตร อาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นการ Reskill , Up skill ดังนี้

- (1) จัดการเรียนการสอน “ห้องเรียนอาชีพ” สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อสำรวจตนเอง ประกอบการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อในระดับสามัญ หรือ สายอาชีพ และใช้เป็นข้อมูลการวางแผนประกอบอาชีพตามความถนัดของตนเอง
- (2) ปฏิบัติตามแนวทางการดำเนินการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพ มีการเชื่อมโยงหลักสูตร และจัดทำหลักสูตรระยะสั้น หรือโครงการอบรมเพื่อยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพ ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เน้นการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงาน และภาคชุมชน
- (3) หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาดำเนินการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพ การเชื่อมโยงหลักสูตรอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นการ Reskill , Up skill โดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะอาชีพมากขึ้นผ่านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการเพิ่มทักษะด้านอาชีพแก่นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อหลังจบการศึกษาภาคบังคับ , โครงการส่งนักเรียน นักศึกษาที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์เข้าฝึกประสบการณ์ แบบมีรายได้ควบคู่กับการเรียนแบบออนไลน์ , สอบมาตรฐานวิชาชีพ เป็นต้น

4) ผลการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ

จังหวัดอุดรธานี

- (1) นักเรียนร้อยละ 100 ได้เรียนรู้และปฏิบัติจริงตามความถนัดของผู้เรียน สามารถปรับระดับวุฒิการศึกษา
- (2) นักเรียนร้อยละ 100 เข้าอบรมโครงการยกระดับศักยภาพทางวิชาชีพต่าง ๆ
- (3) ผู้เรียนร้อยละ 100 ได้เรียนรู้และได้ศึกษาต่อตามความต้องการและความถนัดของตนเอง

- (4) ผู้เรียนร้อยละ 100 ได้เรียนรู้ และได้ปฏิบัติจริงสามารถนำความรู้มาใช้กับชีวิตประจำวัน เสริมรายได้ให้กับผู้เรียน

เชิงคุณภาพ

ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ยกระดับคุณภาพชีวิต และมีรายได้ และคุณภาพที่สูงขึ้น

3.2) แนวทางการดำเนินการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill)

การดำเนินงานโดยสรุปในภาพรวมของหน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 17 มีแนวทางการดำเนินการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill) โดยจัดกิจกรรมฝึกอาชีพ พัฒนาหลักสูตรอาชีพ ตามความต้องการของผู้เรียน โดยให้มีการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) หรือทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ผู้เรียนและประชาชนทั่วไป เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างแอร์ การค้าขาย การเกษตร ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ อาชีพจบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถนำไปประกอบ อาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ หรือสามารถต่อยอดอาชีพเดิมได้ รวมถึงการจัดการศึกษาที่บูรณาการความรู้จาก การศึกษาที่ผู้เรียนมีอยู่ หรือได้รับการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีรูปแบบการเรียน และ ทักษะที่หลากหลาย ให้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียน และทุนทางสังคมเป็นเครื่องมือในการจัดการ เรียนรู้ เพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขตามวิถีทางการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตลอดจนอยู่ใน สภาพแวดล้อมที่ดี มีการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการจัดโครงการกิจกรรมพัฒนาสังคมและชุมชน

4) ผลการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ

จังหวัดอุดรดิตถ์ ร้อยละ 100 ของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่จังหวัดตาก มีการขับเคลื่อน โครงการตามนโยบายมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) ให้แก่สถานศึกษาในสังกัด

เชิงคุณภาพ

หน่วยงานทางการศึกษา ในพื้นที่จังหวัดตาก ขับเคลื่อนโครงการตามนโยบายมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) ให้แก่สถานศึกษาในสังกัดเพื่อดำเนินการตามกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้มาใช้กับชีวิตประจำวัน และเป็นการเสริมรายได้ให้กับผู้เรียน

5) รูปแบบ แนวทาง การดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่าง

- (1) มีการจัดโครงการ 1 โครงการงาน 1 ห้องเรียน 1 นวัตกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงศักยภาพ และทักษะด้านต่างๆ ที่ใช้ในการประกอบอาชีพที่หลากหลาย
- (2) การสร้างกลุ่มความร่วมมือในภาคส่วนต่างๆ ทั้งกับภาครัฐ ภาคหน่วยงาน ภาคเอกชน และภาคชุมชน สนับสนุนให้เกิดการได้รับการศึกษาต่อตามความถนัด รวมไปถึงการจัดทำหลักสูตรอาชีพระยะต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและต่อยอดองค์ความรู้ในองค์กรและท้องถิ่น

6) ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

(6.1) ข้อจำกัด

- (6.1.1) ความหลากหลายของสาขาที่หน่วยงานต่าง ๆ เปิดรับเพื่อฝึกอาชีพในแง่ของการส่งนักเรียนจิตอาสายังไม่มากพอ
- (6.1.2) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีภาระงานจำนวนมากทำให้อาจจะดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และกำหนดเวลา
- (6.1.3) บริเวณที่สถานศึกษาตั้งอยู่มีสถานประกอบการที่รองรับนักศึกษาไม่เพียงพอ เนื่องจากสถานศึกษาไม่ได้ตั้งอยู่ในพื้นที่อุตสาหกรรม
- (6.1.4) ความยุ่งยาก ในการประชุมชี้แจงกลุ่มเป้าหมายที่ไม่เรียนต่อและมีความประสงค์ เข้าร่วมโครงการ
- (6.1.5) งบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานให้ทั่วถึงและเสมอภาค

(6.2) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม

- (6.2.1) ควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการให้มากขึ้น เพื่อให้จัดกิจกรรมได้อย่างทั่วถึง
- (6.2.2) ประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายและผู้ที่เกี่ยวข้องภาคบังคับแล้วไม่ได้เรียนต่อที่มีอายุไม่เกิน 25 ปี ได้ทราบประโยชน์ของโครงการฯ
- (6.2.3) สร้างบุคคลต้นแบบ ที่ประสบความสำเร็จจากการเข้าร่วมโครงการฯ สามารถนำความรู้ ทักษะที่ได้รับไปสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ มีงานทำ สร้างรายได้ที่มั่นคง สร้างความภาคภูมิใจให้กับตัวเอง และครอบครัว
- (6.2.4) จัดทำทะเบียนผู้ผ่านการฝึกอบรมตามโครงการฯ เพื่อติดตามการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ เพื่อให้การช่วยเหลือ แนะนำอย่างต่อเนื่อง